

GAZİANTEP UNIVERSITY JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES

Journal homepage: <http://dergipark.org.tr/tr/pub/jss>

Araştırma Makalesi • Research Article

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetlerinde Görev Yapmış Akademisyen Kökenli İçişleri Bakanlarının Faaliyetleri

The Activities of Ministers of Interior Who Academy Origin That Task Made in Turkish Governments

Selim SAYGIN^{a*}

^a Dr. Araştırma Görevlisi, Gaziantep Üniversitesi, Tarih Bölümü, Gaziantep / TÜRKİYE
ORCID: 0000-0002-7202-2669

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Başvuru tarihi: 13 Ocak 2021

Kabul tarihi: 31 Mayıs 2021

Anahtar Kelimeler:

İçişleri bakanları,

Akademisyen,

Milletvekilleri,

Cumhuriyet

ARTICLE INFO

Article History:

Received January 13, 2021

Accepted May 31, 2021

Keywords:

Interior Ministers,

Academicsians,

Deputies,

Republic

ÖZ

Türkiye siyasi tarihinde akademi dünyasında görev yapanların siyasete olan ilgisi ve etkisi 1923 yılından sonra artmıştır. Bu süreçte Sahip oldukları bilgi birikimi ve nitelikleri sayesinde akademisyen kökenli milletvekilleri, bakan ve başbakanlık görevlerinde bulunmuşlardır. Bu siyasiler, Türkiye'deki demokrasi serüvenine önemli katkılar sunmuşlardır. Çeşitli bakanlık görevlerinde de bulunan akademisyen kökenli siyasilerin dikkat çekici görevlerinden bir tanesi de İçişleri Bakanlığı görevinde bulunmalarıdır. Mehmet Emin Erişirgil ile başlayan bu süreç Salih Ragıp Üner, Ahmet Sabahattin Özbek, Ali Tanrıyar, Korkut Özal, Mustafa Kalemlı, Ülkü Gökalp Güney ve Meral Akşener ile devam etmiş ve halen de devam etmektedir. Akademisyen kökenli İçişleri Bakanlarının uzmanlık alanına bakıldığında siyasal bilgilerden mühendisliğe, sağlık alanından iktisat alanına kadar çeşitli faaliyet alanlarına rastlanılmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde görev alan akademisyen kökenli içişleri bakanlarının biyografileri ele alındığında Türk siyasal yaşamına önemli katkılar sağlamakla birlikte kendi alanlarında da önemli faaliyetlerde bulunmuş ve ülkelerine önemli hizmetlerde bulunmuşlardır.

ABSTRACT

In the The history of Turkish politics The interest and influence of academics on politics increased after 1923. During this period, the number of deputies, ministers and prime ministers from the academy world increased. These politicians, has provide an important contribution to democracy journey in Turkey. One of the striking duties of the politicians with academic background who also have various ministerial positions is their duty is Ministry of Interior. This process, which started with Mehmet Emin Erişirgil, has continued with Salih Ragıp Üner, Ahmet Sabahattin Özbek, Ali Tanrıyar, Korkut Özal, Mustafa Kalemlı, Ülkü Gökalp Güney and Meral Akşener and still continues. Looking at the area of expertise of the Interior Ministers with academic background, we come across various fields of activity from political science to engineering, from health up to economics. If it is review of biographies of interior ministers that origin of academy in the history of Turkish Republic both they made important contributions to Turkish political life and they also carried out important activities in their own fields and provided important services to their countries.

* Sorumlu yazar/Corresponding author.
e-posta: Selimsaygin72@hotmail.com

EXTENDED ABSTRACT

Turkish democracy has existed for about 150 years with its ups and downs. This process, which started with Kanun-i Esasi, continued with the reopening of the parliament in 1908, although it was interrupted for 33 years during the Ottoman Empire. After the defeat of the Ottoman Empire from the First World War, this time it was interrupted again with the collapse of the Meclis-i Mabusan in 1920. However, with the re-opening of the Grand National Assembly, understanding of democracy was reignited again in Turkey. The official declaration of the regime of the newly established state as a republic in 1923 reinforced this situation. Turkish democracy, which was interrupted again by the 1960 military coup, continued on its way after the parliament became active again in 1961. However, it was once again interrupted by the 1971 memorandum and the 1980 military coup. But, despite all these efforts, the Turkish democracy, which continues its development, has managed to continue on its way, even though it was tried to be interrupted again by the February 28 process.

The official proclamation of the state and its name and regime as a republic in 1923 enabled Turkish society to leave behind a very important threshold for democracy. Since then, the understanding of democracy has begun to be adopted by broad layers of the society, the interest of the Turkish people in politics has increased and Turkish politics has begun to undergo an important transformation. Before that, political life, which was dominated by a certain group, started to be adopted by various professions and broad layers of the society. Undoubtedly, the academy world is one of the groups that have their share of this situation. Although the interest of scientists in politics was known before the Republic, this interest more raised after the republic. After the proclamation of the republic, many politician that origin of academic has placed for itself in Turkish political life as deputy, bureaucrat, minister and even prime minister. Moreover, they also provided many innovations to come to Turkey.

Politicians with academic background have played an important role in the development of Turkish democracy and made important contributions to Turkish democracy. The first woman Prime Minister of the Republic of Turkey and the Minister of Interior also represents one of the most beautiful examples this situation. One of the important tasks undertaken by academician politicians is the Ministry of Interior. It is noteworthy that in this ministry, which constitutes one of the most critical institutions of the Turkish administrative structure, the number of politicians from the world of academia is considerable.

In this study, the biographies of the politicians with academic background who served as ministers in the Ministry of Internal Affairs from the foundation of the republic until 2000 will be examined, their activities as the Minister of Interior and the work of the parliament will be mentioned. In addition, the activities they perform in their fields of expertise will also be handled. Because these names, along with their political identities, are experts in many fields from philosophy to health, from engineering to history, and are known for their professions besides their political identities. The aim here is to study the contributions of 8 ministers to Turkish democracy as a result of their work and actions from the foundation of the Republic to 2000.

The method of this study, While examining the politicians that the identity of academics also The news in the newspapers of the period has been researched. In addition, for parliament works Turkey Grand National Assembly Proceedings was examined, Laws, proposals, proposals, declarations and speeches issued in this period were investigated. Also, thesis, articles and books written in their name for their biographies were also examined.

Considering the results of all these examinations and researches, it is seen that the interest of academics in politics is high. In addition, it is seen that these people have high beliefs to Turkish democracy in with ups and downs of. It is seen that The contributions of these names with advanced democracy awareness to the development of Turkish democracy very high. In this process, from Mehmet Emin Erişirgil to Meral Akşener, their services and contributions to the Turkish Ministry of Interior cannot be denied. Thanks to their expertise and academic world views, they have provided important services in a very important institution such as the Ministry of Interior.

Giriş

29 Ekim 1923 tarihinde gerçekleştirilen Cumhuriyet Devrimi Türk siyasal hayatının en önemli kırılma noktalarından birini oluşturmaktadır. Bu devrimden itibaren Türk siyasal hayatı çok önemli bir dönüşüme uğramıştır (Biçici, Gaziantep'te Siyasal Yaşam, 2020, s. 36). Cumhuriyet Devrimi ile belli bir zümrenin ya da saray çevresinin sahip olduğu siyasal yaşam derinden değişmiş, toplumun belli bir kesiminde olan siyasal zemin geniş tabana yayılmıştır. Kadından erkeğine, köylüsünden iş insanına, eğitimciden esnafa kadar herkes siyasal yaşama katılma şansını elde etmiştir.

Cumhuriyet Devrimi ile geniş tabana yayılan siyasi anlayıştan en çok etkilenen zümrelerden bir tanesi şüphesiz ki akademi dünyası olmuştur. Cumhuriyetin kuruluşundan itibaren akademi dünyasının siyasete olan ilgisi etkisini giderek arttırmıştır. Çeşitli alanlardan birçok akademisyen, milletvekili, bakan ve hatta başbakan olma şansını elde etmiştir. Bu duruma en güzel örnek ise Prof. Dr. Nihat Erim ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kadın başbakanı olan Prof. Dr. Tansu Çiller olarak gösterilebilir.

Bu çalışmada 1923 yılından 2000 yılına kadar görev yapan akademisyen kökenli İçişleri Bakanlarının biyografisi ve faaliyetleri ele alınmıştır. Mehmet Emin Erişirgil ile başlayan bu süreç 2000 yılına gelindiğinde Meral Akşener ile tamamlanmıştır.

Mehmet Emin Erişirgil

Cumhuriyetin ilk düşünürlerinden olan Mehmet Emin Erişirgil, aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk akademisyen kökenli İçişleri Bakanı olma unvanına da sahiptir. Osmanlı Devleti'nin son dönemleri ile Erken Cumhuriyet döneminin önemli aydınları arasında olan Erişirgil, uzun yıllardır ihmal edilen felsefe biliminin içinde yetişmiş, “Kant ve Felsefesi” ve “Sokrat” gibi eserleri ile Türkiye'deki felsefe bilimine önemli katkılarda bulunmuştur (Durmaz, 2012, s. 7). 1891 yılında İstanbul'da doğan Erişirgil, 1901 yılında Beşiktaş Sıbyan Mektebini bitirmiş, 1901-1908 yılları arasında Fatih Rüştiyesi ve Mercan İdadisi'nde eğitim görmüş, 1911 yılında da Mülkiye (Siyasal Bilgiler)'den mezun olmuştur (Karaca, 2012, s. 146).

Mehmet Emin Erişirgil, Mülkiye'yi 1911 yılında bitirdikten sonra Ayan Meclisi Umumi Kâtipliği'nin sınavını kazanarak Meclis-i Ayan Zabıt kâtabi olarak çalışmaya başlamıştır (Kaya, 2010, s. 132). Aynı yıl İstanbul Sultanisi'ne atanmış ve burada malumatı medeniye, kanuniye ve iktisadiye derslerini vermeye başlamıştır. (Durmaz, 2012, s. 15). 1913 yılında gelindiğinde de İstanbul Sultanisi'nde felsefe derslerine ek olarak Kabataş, Davut paşa ve Vefa Sultanileri'nde de felsefe dersleri vermeye başlamıştır (Çankaya, 1968, s. 864). Erişirgil, üç yıl kadar Kadıköy Numune Mektebi'nde görev yaptıktan sonra 1917 yılında İstanbul Üniversitesi'nde sosyoloji ve felsefe bölümlerinde Doçent unvanıyla göreve almaya başlamış, bir yıl sonra da felsefe profesörü olmuştur (Erişirgil, Bildiklerim, 2010, s. 38). 1919 yılına gelindiğinde ünlü düşünür, Niğde mebusu olarak Osmanlı Mebusan Meclisi'ne seçilmiş ve siyasi kariyeri böylece başlamıştır (Durmaz, 2012, s. 19). Ancak o dönemdeki siyasi karışıklıklar nedeniyle İstanbul Üniversitesi'ndeki akademik kariyerine geri döner ve 1924 yılına kadar bu görevine devam eder. 1924 yılında dönemin maarif vekili Necati Bey'in ısrarı üzerine Maarif Vekaleti'nde Talim ve Terbiye Dairesi başkanı olur (Karaca, 2012, s. 146). 1924'ten 1929 yılına kadar Maarif Vekaleti'nde çeşitli görevlerde bulunur ve hatta Harf İnkılabı çalışmalarında “Dil Heyeti”ne başkanlık yapar (Erişirgil, Bildiklerim, 2010, s. 67). (Biçici & Özlü, Harf İnkılabı Üzerine Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Çıkan Tartışmalar ve Karşıt Görüşler, 2020, s. 189). 1930 yılında kısa süreliğine müsteşarlık görevinde bulunan Erişirgil, 1931-1936 yılları arasında İstanbul Maarif Müdürü olarak atanır. 1936 yılında başkent Ankara'da yeni açılmış olan Mülkiye Mektebi Müdürlüğüne sosyoloji ve iktisadi doktrinler tarihi profesörlüğüne atanır ve 1942'ye kadar bu görevini sürdürür (Durmaz, 2012, s. 22). 1942

yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) Zonguldak Milletvekili olarak seçilen ve siyasete yeniden giren Erişirgil, 1942-1946 yılları arasında Zonguldak milletvekilliği yaptıktan sonra 1946-1949 yılları arasında gümrük bakanı olarak görev yapmış ve ardından 1949-1950 yılları arasında da içişleri bakanı olarak görev almıştır (Erişirgil, İhmal, 1958, s. 5). Kısa bir süre İçişleri Bakanı görevinde bulunduktan sonra siyasetten çekilmiş ve 1965 yılına kadar bilim ve düşünceye kendisini adanmıştır. Türk düşüncesinin önemli temsilcilerinden olan, felsefe ve sosyoloji bilimi alanında önemli eserler kaleme almış olan düşünür, 7 Şubat 1965 tarihinde 74 yaşındayken yaşamını yitirmiştir (Durmaz, 2012, s. 25).

Mehmet Emin Erişirgil'in kısa süreli içişleri bakanlığı ve milletvekilliği serüvenine bakıldığında yedinci dönem TBMM'de çok aktif olmamıştır. Ancak çiftçiyi topraklandırma kanunu görüşmelerinde dikkat çekici açıklamalarda bulunarak:

“Topraksız köylüye toprak vermek meselesi nereden çıkıyor? Topraksız köylüye toprak verme meselesi bir kere sizin inanınızdan çıkıyor. Hepiniz Halk Partisindensiniz. Halk Partisinin programında topraksız köylüyü topraklandırma bir umdedir. Bu nazari bir umdedir. Yani bu programı göz önünde bulunduranların yaptığı nazari umdeler midir? Parti programının halk tarafından mal edilen en mühim kısımlarından birisidir. Yirmi seneden beri bizim halkımızın, vatandaşlarımızın istediklerine bakınız. Bunları dört şeyde toplayabilirsiniz. Yol, mektep, doktor, toprak isterler. Demek ki toprak isteme arzusu ve isteği memlekette yerleşmiştir. Şimdi bu durum karşısında topraksızlık meselesi bizde ehemmiyetli bir mesele değildir. Acele edilecek mesele değildir diyebilir misiniz?”

sözleriyle çiftçiyi topraklandırma kanununu savunmuştur (TBMM Zabıt Ceridesi, Dönem:7, Cilt: 17, Birleşim: 55, 1949, s. 118). Erişirgil bu dönemde meclis genel kurulunda dört kez söz almıştır. TBMM'nin sekizinci döneminde daha aktif bir politika izleyen Erişirgil, aynı zamanda Gümrük ve Temel Bakanlığı ve kısa süreliğine de olsa İçişleri Bakanlığı görevinde bulunmuştur. Erişirgil, bu dönemde Marshal Planı, iş ve işçi sendikaları, gümrük kapıları, emniyet ve jandarma gibi konular başta olmak üzere meclis genel kurulunda 45 kez söz almıştır (TBMM Zabıt Cerideleri, s. 118).

Salih Rağıp Üner

Nevşehir'in yetiştirdiği önemli simalarından olan Salih Rağıp Üner, 2 Ekim 1914 tarihinde Nevşehir'de dünyaya gelmiştir. İlk ve orta eğitimini Kayseri'de, lise eğitimini ise Kayseri Lisesi'nde 1934 yılında tamamlamıştır (Çakırbaş, 2020, s. 1535). İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi mezunu olan Üner, sırayla Edirne Belediye Tabipliği, Ankara Tıp Fakültesi İç Hastalıkları ve Fizyoloji Klinikleri Asistanlığı ve Klinik Doçentliği, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Profesörlüğü ve Klinik Direktörlüğü, Türkiye Ulusal Verem Savaş Derneği 2. Başkanlığı, Ankara ve İzmir Verem Savaş Dernekleri Genel Sekreterlikleri, UNESCO Halk Sağlığı Milli Komitesi Ankara Şubesi Kuruculuğu, İzmir UNESCO Halk Sağlığı Genel Sekreterliği görevlerinde bulunmuştur (Güçlü, 2020).

Salih Rağıp Üner'in siyasi kariyeri ise 1960 askeri darbesi sonrasında başlamıştır. 1961 yılında Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel tarafından Ocak 1961 tarihinde o dönemde var olan Cumhuriyet Senatosu'na seçilmiş ve bu görevini 15 Şubat 1966 tarihine kadar sürdürmüştür. Türkiye'nin beşinci Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay tarafından da Cumhuriyet Senatosuna yeniden seçilen Üner, 1972 yılına kadar senato üyeliğini devam ettirmiştir (Milliyet Gazetesi, 1961). 5 Eylül 1960 tarihinde Cemal Gürsel tarafından Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı olarak atanmış, ancak bu görevi Cumhuriyet Senatosuna atanmasıyla kısa sürmüştür. 1969 yılında İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın görevinden istifa etmesi üzerine 31 Temmuz 1969 tarihinde İçişleri Bakanı olarak atanmıştır (Milliyet Gazetesi, 1969). Bu dönemde Kayseri, Tunceli ve Elazığ'da meydana gelen olaylara müdahale etmiş ve bir takım tiyatro gösterilerini yasaklamak durumunda kalmıştır (Uraldı, 2004, s. 31). 3 Kasım 1969 tarihinde yeni kabinenin kurulup Haldun Mentешеoğlu'nun içişleri bakanı olmasıyla bu görevinden ayrılmıştır (Milliyet

Gazetesi, 1969). 1972 yılında senatörlük görevinin sona ermesine rağmen siyasete devam eden Üner, 14 Ekim 1973 tarihinde yapılan milletvekili seçimlerinde Adalet Partisi çatısı altında Nevşehir milletvekili seçilmiştir (TBMM Albümü, 2020, s. 491). Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında aktif bir görev yürütmüş, gerek mesleği gereği sağlık alanında gerekse de seçildiği Nevşehir ile ilgili yasama çalışmalarına aktif katılım sağlamış, 25 farklı soru önergesi ve bu önergelere verdiği cevaplarla dikkat çekmiştir (TBMM Zabıt Cerideleri, 2020).

5 Haziran 1977 tarihinde yapılan Cumhuriyet Senatosu seçimlerine Adalet Partisi'nin adayı olarak katılan Salih Rağıp Üner, 1972 yılında ayrıldığı senatörlük görevine yeniden gelmiş, burada Sosyal İşler ve Karma Bütçe Komisyonları'nda görev almış ve bu görevini bir başka askeri darbe olan 1980 yılına kadar sürdürmüştür (Çakırbaş, 2020, s. 1534).

1980 askeri darbesinden sonra siyasetten çekilen Üner, mesleği olan sağlık alanında çalışmalarını sürdürmüştür. Bu kapsamda yaşamını yitirene kadar Ankara Veremle Savaş Derneği ve Türkiye Ulusal Veremle Savaş Dernekleri Federasyonu Yönetim Kurulu üyeliklerini yapmıştır (Uraldı, 2004, s. 42).

31 Ağustos 1994 yılında bir kalp krizi sonrası hayatını kaybeden Üner, ülkenin yetiştirdiği önemli bir bilim ve siyaset adamı olarak göze çarpmaktadır. Gerek siyasi yaşamı gerekse de sağlık alanındaki çalışmalarıyla çok aktif bir yaşam süren Üner, Türkiye'deki sağlık sisteminin gelişmesi ve Türkiye'nin verem ile olan savaşında önemli katkıları olmuştur.

Ahmet Sabahattin Özbek

Türkiye'nin yetiştirdiği önemli bilim adamı ve siyasetçilerinden olan Ahmet Sabahattin Özbek, 1915 yılında Erzincan'da dünyaya gelmiştir. 1937 yılında Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nden mezun olan Özbek, 1953 yılında profesör unvanını almış 1955- 1957 ve 1965-198 yılları arasında aynı üniversitede dekanlık görevlerini yürütmüştür (TBMM Albümü, 2020). Ayrıca 1959 yılında Atatürk Üniversitesi'nin ilk rektörü olarak kurucu rektör unvanını almıştır (Atatürk Üniversitesi Resmi Sitesi).

Siyasi yaşamı 1973 yılında Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk tarafından Cumhuriyet Senatosuna Kütahya Üyesi seçilmesiyle başlamış ve 1978 yılına kadar bu görevini sürdürmüştür (Milliyet Gazetesi, 1972). Bu süre zarfında Tarım Bakanlığı bütçesi, bütçe kanununda değişiklik gibi konularda söz almıştır. Ayrıca Cumhuriyet Senato üyesi olarak altı kez söz almış, bir kez önergede bulunmuş, bir kere de vilayet kâtiplerinin kadrosuzluğu üzerine sorulan soru üzerine cevap vermiştir (TBMM Zabıt Cerideleri). 1972 yılında Ferit Melen'in kurmuş olduğu 35. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti döneminde Milli Eğitim Bakanı (Milliyet Gazetesi, 1972) olarak görev yapan Özbek, Naim Talu'nun kurduğu 36. hükümet (Milliyet Gazetesi, 1973) ve Sadi İrmak'ın kurduğu 38. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (Milliyet Gazetesi, 1974) dönemlerinde Ulaştırma Bakanı olarak görev alırken, 1977 yılı Süleyman Demirel'in kurduğu 39. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti döneminde de İçişleri Bakanı olarak görev yapmıştır (Milliyet Gazetesi, 1977). Ayrıca Saim Bülent Uslu'nun kurduğu 44. Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinde 1980-1983 yılları arasında da Tarım ve Orman Bakanlığı görevlerini sürdürmüştür (Milliyet Gazetesi, 1980).

Cumhuriyet Senatosu görevinden sonra 24 Kasım 1983 tarihinde yapılan milletvekilliği seçimlerinde bağımsız olarak Bursa milletvekili seçilmiştir (TBMM Albümü, 2020, s. 39). Milletvekilliği süresince aktif bir siyaset yürüten Özbek, bu süre zarfında altı kez söz almıştır. Milli Güvenlik Konseyi üyesi olduğu dönemde Tarım ve Orman Bakanı olarak görev almış ve bu süre zarfında on bir defa söz almıştır (TBMM Zabıt Cerideleri).

1987 yılından sonra aktif siyasetten çekilen Ahmet Sabahattin Özbek, 29 Ağustos 2001 tarihinde İstanbul'da hayata gözlerini yummuştur (TBMM Albümü, 2020, s. 39).

Ali Tanrıyar

Hem spor dünyasının hem de siyaset dünyasının önemli simalarından olan Prof. Dr. Ali Tanrıyar, 1914 yılında Yunanistan'ın Drama Sancağı Pravişte Kazası (Kavala) Palihor köyünde dünyaya gelmiştir (TBMM Albümü, 2020, s. 53). 1923 yılında Türkiye ile Yunanistan arasında yapılan mübadele neticesinde ailesi ile birlikte Türkiye'ye göç edip Manisa'nın Kırkağaç ilçesine yerleşmiştir. 1924 yılında Manisa Kırkağaç İlkokulu'nda eğitim görmüştür. 1926 yılında Galatasaray Lisesinde eğitime başlamış ve 1936 yılında mezun olmuştur. 1936 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne başlayan Tanrıyar, 1942 yılında mezun olmuş ve ihtisasını dâhiliye üzerine yapmıştır (Galatasaray Spor kulübü Resmi Sitesi, 2020).

İstanbul Üniversitesinde tıp eğitimini sürdürürken diğer yandan da Galatasaray Lisesi'nde öğretmen muaviniği de yapmıştır (TBMM Albümü, 2020, s. 53). Galatasaray Lisesinde eğitim gördüğü dönemlerde spor aktivitelerinde de bulunan Tanrıyar, Galatasaray B takımı, genç takımı ve A takımında oynamakla beraber boks sporunda da oynayarak birçok spor dalında faaliyette bulunmuş ve nitekim kendisine "Spor Ali" lakabı takılmıştır (Galatasaray Spor kulübü Resmi Sitesi, 2020).

1942-1983 yılları arasında Galatasaray Spor Kulübü çatısı altında birçok görevde bulunan Tanrıyar, 41 yıl boyunca Galatasaray Spor Kulübü'nde doktorluk görevini yürütmüştür. Ayrıca 1942-1946 yılları arasında Galatasaray yönetim kurulu üyeliği de yapmıştır. Galatasaray bünyesinde birçok görevde bulunmakla beraber Sağlık Bakanlığı'nda da görev yapmış, Taksim İlyardım Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde başhekimlik görevinde de bulunmuştur.

Sağlıkçı ve sporcu kişiliğinin yanında siyasi kimliği ile de öne çıkan Tanrıyar, 20 Mayıs 1983 tarihinde Anavatan Partisi'nin kurucu üyeliğini de yapmıştır (Doster, 1997, s. 8). 1983 yılında yapılan milletvekilliği seçimlerinde İstanbul milletvekili seçilmiş ve 1983-1984 yılları arasında İçişleri Bakanlığı görevlerinde bulunmuştur (Milliyet Gazetesi, 1983). Bu süre zarfında siyasette aktif bir politika benimsemiş, İçişleri Bakanı olarak mecliste çeşitli konularda 17 kez söz alırken 18. dönem milletvekili olarak ta bir kere söz almıştır (TBMM Zabıt Cerideleri, 2020).

İki dönem milletvekilliği yapan Tanrıyar, siyasetten sonra yeniden spora dönmüş ve 1986-1990 yılları arasında Galatasaray Spor Kulübü başkanlığı görevini yürütmüştür. Galatasaray Spor Kulübü başkanı olduğu dönemde Galatasaray ve Türk futbolunun gelişiminde önemli katkıları olmuş, kulübün mali durumunu önemli ölçüde düzelterek istikrara kavuşturarak 90'lı yıllarda Galatasaray'ın yakaladığı önemli başarıların temelini atmıştır. Nitekim Galatasaray Spor Kulübü, Ali Tanrıyar başkanlığı döneminde 1989 yılında Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası'nda yarı final oynayan ilk Türk Futbol Takımı olma başarısını elde etmiştir. Ali Tanrıyar'ın başkanlığı döneminde Galatasaray Spor Kulübü çeşitli branşlarda 13 kez şampiyon olma başarısını göstermiştir (Galatasaray Spor kulübü Resmi Sitesi, 2020). Siyaset, spor ve sağlık alanında birçok hizmetlerde bulunan, evli ve bir çocuk babası olan Ali Tanrıyar, 25 Mayıs 2017 tarihinde İstanbul'da vefat etmiştir (Cumhuriyet Gazetesi, 2017).

Korkut Özal

1980 ve 1990'lı yılların önemli simalarından ve Türkiye Cumhuriyeti cumhurbaşkanlarından Turgut Özal'ın kardeşi olan Korkut Özal, 29 Mayıs 1929 tarihinde Malatya'da dünyaya gelmiştir (TBMM Albümü, 2020, s. 466). 1951 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği'nden mezun olmuş, 1961 yılına kadar Devlet Su İşlerinde Malatya Şube Başmühendisi, Elazığ Bölge Müdürü ve Genel Müdürlük İşletme Dairesi Reisi olarak görev almıştır. 1956-1957 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri'nde Su

Kaynakları Sistem Planlaması ve Yeraltı Suları alanında lisansüstü eğitimini tamamlamıştır. Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nin 1961 yılında kendisine yaptığı Öğretim üyeliği teklifini kabul ederek burada öğretim üyeliği görevinde bulunmuştur (Korkut Özal, 2020).

Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde Su ve Toprak Kaynaklarının Geliştirilmesi, Akarsu Yapıları ve Mühendislik Ekonomisi alanlarında dersler vermiş ve bu yöndeki araştırmaları yönetmiştir. 1965 yılında yüksek verimli Meksika tipi buğdayların Türkiye'ye adaptasyonu konusundaki çalışmaları yönetmiştir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı 1967 yılında kendisine Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürlüğü teklifi yapmış ve bu teklifi kabul ederek Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürü olmuştur. 1971 yılının mayıs ayına kadar bu görevine devam ederken diğer yandan da ODTÜ'deki öğretim üyeliği ile birlikte TPAO, PETROKIMYA, İPRAŞ ve İPRAGAZ şirketlerinin idare meclislerinde başkanlık görevlerini yürütmüştür. 12 Mart askeri darbesinin ardından bu görevlerinden ayrılarak Ortadoğu Teknik Üniversitesi'ndeki öğretim üyeliği görevine geri dönmüştür (TBMM Albümü, 2020, s. 466).

Korkut Özal'ın siyasi yaşamına değinilecek olunursa Ekim 1973'de Milli Selamet Partisinin (MSP) kendisine yaptığı adaylık teklifini kabul ederek aktif politikaya adım atmıştır. 1974'te Cumhuriyet Halk Partisi-Milli Selamet Partisi koalisyon Hükümeti'nde ve 1975'te kurulan I. Milliyetçi Cephe Hükümetinde Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı (Milliyet Gazetesi, 1975), 1977'deki II. Milliyetçi Cephe Hükümetindeyse İçişleri Bakanı olarak görev almıştır (Cumhuriyet Gazetesi, 1977). Bu süre zarfında mecliste aktif rol oynayan Korkut Özal, Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanı olarak Cumhuriyet Senatosu'nda 7 kez, İçişleri Bakanı olarak 3 kez söz almıştır. Milletvekili olarak ise Millet Meclisinde Erzurum milletvekili olarak 44 kez söz alarak aktif bir politika yürütmüştür (TBMM Zabıt Cerideleri, 2020).

12 Eylül 1980 darbesinin ardından aktif siyasete ara veren Korkut Özal, 1980 yılında ağır bir trafik kazası geçirmiş, uzun süren tedavilerin ardından iyileştikten sonra çeşitli özel şirketlerde yöneticilik yapmıştır. Ağabeyi Turgut Özal'ın kurmuş olduğu Anavatan Partisi'nin Kasım 1983 tarihinde yapılan milletvekili seçimlerinde tek başına iktidara gelmesi üzerine siyasete yeniden dönen Özal, 1995 yılında İstanbul'dan yeniden milletvekili seçilmiş, TBMM İçişleri Komisyonu Başkanlığı ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGIT) Türkiye Parlamento Grubu Başkanlığı görevlerini yürütmüştür (TBMM Albümü, 2020, s. 249). Anavatan Partisi çatısı altında bir süre siyaset yapan Korkut Özal, daha sonra partisi ile görüş ayrılığı içine girmiştir. Bir süre parti içerisinde bu görüş ayrılığı ile ilgili mücadele vermiş, ancak başarısız olması üzerine 13 Ağustos 1997 tarihinde ağabeyi Turgut Özal'ın kurucusu olduğu Anavatan Partisi'nden istifa etmiştir (Milliyet Gazetesi, 1997). Anavatan Partisi'nden istifa ettikten sonra Demokrat Parti'ye katılmış ve 28 Eylül 1997 tarihinde Demokrat Parti'nin genel kongresinde Demokrat Parti Başkanlığı'na seçilmiştir (TBMM Albümü, 2020, s. 249) 2001 yılına kadar Demokrat Parti genel başkanlığı görevini sürdüren Özal, 22 Mart 2001 tarihinde bu görevinden ayrılmış ve aktif siyaseti bırakma kararı almıştır (Star Gazetesi, 2016).

2016 yılına kadar çeşitli dernek ve cemiyetlerde çalışmalarda bulunan Korkut Özal, 2 Kasım 2016 tarihinde solunum yetmezliği nedeniyle hayatını kaybetmiştir (Akşam Gazetesi, 2016). 1980 ve 1990'lı yıllarda Türk siyasetinde önemli görevlerde bulunmuş, hem mühendislik alanında hem siyaset alanında hem de dernek çalışmalarıyla Türkiye'nin önemli simalarından biri olmuştur.

Mustafa Kalemlı

26 Mart 1943 tarihinde Kütahya'nın Tavşanlı ilçesinde doğan Mustafa Kalemlı, ilk ve ortaöğrenimini Kütahya'nın Tavşanlı ilçesinde, lise eğitimini ise Eskişehir'de tamamlamış, 1967 yılında da Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olmuştur. 1967-1968 yılları arasında Sosyal Sigortalar Kurumu Tunçbilek Hastanesi'nde hekim olarak görev yapmış,

1968 yılında da Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji kürsüsünde Asistanlık görevine atanmış ve 1972 yılında da Üroloji alanında uzmanlığını tamamlamıştır (TBMM Albümü, 2020, s. 209).

1976 ile 1978 yılları arasında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Ankara Acil Yardım ve Trafik Hastanesi kuruluş çalışmalarında bulunmuş ve burada Başhekim Muaviniği görevinde bulunmuştur. Daha sonra tekrar Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji Kliniği Başasistanlığı görevine geri dönmüştür. 1978 yılında ise Hamburg Üniversitesi Eppendorf Hastanesi'nde Androloji ve Böbrek Nakli konusunda özel çalışmalar yapmak üzere Almanya'da bulunmuştur. Aynı yılın nisan ayında Ankara Üniversitesi'nde doçent ünvanını almıştır. 19 Eylül 1979 ve 5 Ocak 1982 tarihleri arasında Antalya Tıp Fakültesi'nin kuruluşunda görev almış, aynı fakültenin Üroloji Kürsüsü Başkanı ve Fakülte Yönetim Kurulu üyeliği görevinde bulunmuştur. 5 Ocak 1982 ile Haziran 1983 tarihleri arasında Sosyal Sigortalar Kurumu Tavşanlı Hastanesi Kurucu Başhekimliği görevinde bulunmuştur. Haziran 1983 ile Temmuz 1983 tarihleri arasında da Sosyal Sigortalar Kurumu İzmir-Buca Hastanesi Üroloji Kliniği Şefliğinde görev yapmıştır (TBMM Albümü, 2020, s. 263).

Mustafa Kalemlî'nin siyasi hayatı ise 1983 yılında başlamıştır. 6 Kasım 1983 tarihinde yapılan milletvekili seçimlerinde Anavatan Partisi çatısı altında Kütahya milletvekili seçilmiştir (TBMM Albümü, 2020). 13 Aralık 1983 tarihinde kurulan 45. Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı görevi yapmıştır (Milliyet Gazetesi, 1983). 17 Ekim 1986 tarihine kadar bu görevini yürüten Kalemlî (Milliyet Gazetesi, 1986), daha sonra Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na atandı ve 21 Aralık 1987 tarihine kadar bu görevini sürdürmüştür (Milliyet Gazetesi, 1987).

29 Kasım 1987 tarihinde yapılan milletvekili genel seçimlerinde tekrardan Kütahya milletvekili seçilen Kalemlî, bu sefer 21 Aralık 1987 tarihinde kurulan 46. Hükümette ise İçişleri Bakanı olarak görev yapmıştır (Milliyet Gazetesi, 1987). 31 Mart 1989 (Milliyet Gazetesi, 1989) tarihine kadar İçişleri Bakanlığı görevini sürdürmüştür. İçişleri Bakanlığında ikinci görevine kadar TBMM üyesi olarak Avrupa Topluluğu Karma Parlamento Komisyonu Türk Grubu Üyesi, daha sonra Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Türk Parlamento Grubu Üyeliği görevlerinde bulunmuş, TBMM Dışişleri Komisyonu Üyesi ve Başkanvekilliği görevlerini yürütmüştür. Mesut Yılmaz başbakanlığında 23 Haziran 1991 tarihinde kurulan 48. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nde yeniden İçişleri Bakanlığı görevine getirilmiş (Milliyet Gazetesi, 1991) ve 26 Ağustos 1991 tarihine kadar bu görevini yürütmüştür (Milliyet Gazetesi, 1991). Mustafa Kalemlî İçişleri Bakanlığı görevinin ardında bu kez de Orman Bakanı olarak görev yapmıştır (Tarım ve Orman Bakanlığı Resmi Sitesi, 2020). 24 Aralık 1995 tarihinde yapılan milletvekili seçimlerinde yine Anavatan Partisi çatısı altında Kütahya'dan milletvekili seçilmiş, 25 Ocak 1996 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na seçilmiş ve 30 Eylül 1997 tarihine kadar bu görevini sürdürmüştür (TBMM Albümü, 2020, s. 209).

1980 ve 1990'lı yılların en aktif siyasetçilerinden olan Mustafa Kalemlî, bu politikasını mecliste de sürdürmüştür. 17. Dönem mecliste Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı olarak 60, 18. Dönemde İçişleri Bakanı olarak 18, 19. Dönemde Kütahya milletvekili olarak 1700 Sayılı Dâhiliye Memurları Kanunu'nun bir maddesinin değiştirilmesi ve Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı hakkında olmak üzere 2 kanun teklifi vermiş, 11 kez de önergede bulunmuştur. Ayrıca yine 19. Dönemde toplamda 44 kez söz almıştır. Son olarak 20. Meclis döneminde ise meclis başkanı olarak 12 kez genel kurula hitap etmiştir (TBMM Zabıt Cerideleri, 2020). Evli ve iki çocuk babası olan Mustafa Kalemlî, Uluslararası Üroloji Derneği ile Uluslararası Böbrek Nakli Derneği'nin asli üyeliğini yapmış, Genel ve Pratik Üroloji adlı bir kitap yayımlamış ve kendisinin toplamda 25 adet bilimsel makale çalışması bulunmaktadır (TBMM Albümü, 2020,

s. 209).

Ülkü Gökalp Güney

1 Ocak 1935 tarihinde Bayburt'ta doğan Ülkü Gökalp Güney, Erzurum Öğretmen Okulu'ndan mezun olduktan sonra Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesini okumuş ve mezun olmuştur. Lisansüstü eğitimini genel cerrahi alanında yapan Güney, lisansüstü eğitimini ise 1977 yılında Almanya'da tamamlamıştır. Almanya eğitiminden sonra Türkiye'ye dönmüş, lisans eğitimini tamamladığı Ankara Üniversitesi'nde 1979 yılında doçent olarak göreve başlamıştır (TBMM Albümü, 2020, s. 106).

Siyasete 1987 yılında Anavatan Partisi çatısı altında başlayan Ülkü Gökalp Güney, 29 Kasım 1987 tarihinde yapılan milletvekilliği seçimlerinde Gümüşhane milletvekili olarak seçilmiştir. Ardından 20 Ekim 1991, 24 Aralık 1995, 18 Nisan 1999 milletvekili seçimlerinde Anavatan Partisi çatısı altında, 03 Kasım 2002 genel seçimlerinde ise bağımsız olarak Bayburt milletvekili seçilmiştir (TBMM Albümü, 2020). 2007 yılında Adalet ve Kalkınma Partisi'ne katılan Güney, 22 Temmuz 2007 milletvekili seçimlerinde son kez Bayburt milletvekili olarak seçilmiştir (TBMM Albümü, 2020, s. 454).

6 Mart 1996 tarihinde Mesut Yılmaz'ın kurmuş olduğu 53. Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinde de İçişleri Bakanı olarak görev almış, 16 Haziran 1996 tarihinde kadar bu görevini sürdürmüştür (Milliyet Gazetesi, 1996). Siyasette aktif bir politika anlayışı benimseyen Ülkü Gökalp Güney, milletvekilliği görevinde 18. dönemde Gümüşhane milletvekili olarak toplamda 20 kez söz alırken 3 kez kanun teklifinde bulunmuş ve bir kere de önergede bulunmuştur. 19. dönemde ise bu kez Bayburt milletvekili olarak toplamda 47 kez söz alırken 4 kez de önergede bulunmuştur. Ülkü Gökalp Güney'in 20. dönem milletvekilliği performansı ele alındığında bu kez 17'si İçişleri Bakanlık görevi olmak üzere toplamda 65 kez söz almış, üçer kez kanun teklifi ve önergede bulunmuştur. 22. dönem milletvekilliği döneminde toplamda 38 kez söz alırken 4 kez önergede bulunmuştur. 23. ve son döneminde daha pasif bir görüntü sergileyen Güney, bu süre zarfında toplamda 13 kez söz almıştır (TBMM Zabıt Cerideleri, 2020). Milletvekilliği görevinden sonra Adalet ve Kalkınma Partisi'nde siyasete devam eden Güney evli ve iki çocuk babasıdır.

Meral Akşener

Türkiye'nin yetiştirdiği önemli kadın siyasetçilerinden olan Meral Akşener, 18 Temmuz 1956 tarihinde İzmit'te dünyaya gelmiştir. 1974 yılında Bursa Kız Öğretmen Lisesi'ni tamamlayan Akşener, 1979 yılında liseden mezun olduktan sonra 1979 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde lisans eğitimini tamamlamıştır. 1979 ve 1982 yılları arasında öğretmenlik görevinde bulunmuş, ardından Yıldız Teknik Üniversitesi Kocaeli Mühendislik Fakültesi'ne araştırma görevlisi olarak atanmıştır. Yüksek lisans ve doktora eğitimini Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde tamamlamış, Yıldız Teknik Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi (Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölüm Başkanlığı) ve Marmara Üniversite'sinde öğretim üyeliği görevlerinde bulunmuştur.

Siyasete 1994 yılında giriş yapan Meral Akşener, ilk siyasi faaliyete 1994 yılında yapılan belediye seçimlerinde Doğru Yol Partisi'nin Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı adayı olarak başlamıştır (Cumhuriyet Gazetesi, 1994). 1995 yılında Doğru Yol Partisi'nin kadın kolları başkanlığına getirilmiş, aynı yıl 1995 yılında gerçekleştirilen milletvekilliği seçimlerinde Doğru Yol Partisi çatısı altında Kocaeli milletvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki yasama faaliyetlerine başlamıştır.

28 Haziran 1996 tarihinde Refah Partisi öncülüğünde kurulan Refah Partisi-Doğru Yol Partisi koalisyon hükümetinde Susurluk olayları neticesinde dönemin İçişleri Bakanı Mehmet

Ağar'ın istifa etmesi üzerine İçişleri Bakanı olmuş ve bu vasfı ile Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kadın İçişleri Bakanı olma ünvanını elde etmiştir (Milliyet Gazetesi, 1996). Tarihe 28 Şubat Süreci olarak geçen olaylar neticesinde koalisyon hükümetinin dağılması üzerine 30 Haziran 1997 tarihinde İçişleri Bakanlığı görevi sona ermiş, yerine Ülkü Gökalg Günay gelmiştir (Milliyet Gazetesi, 1997). 1999 yılında yapılan milletvekilliği seçimlerinde Doğru Yol Partisi çatısı altında bu kez Kocaeli milletvekili olarak seçilmiştir (TBMM Albümü, 2020).

2001 yılında Doğru Yol Partisi'nden istifa eden Meral Akşener, Fazilet Partisi'nden kopan Adalet ve Kalkınma Partisi'nin kuruluşunda bir süre görev almış, ancak bir süre sonra görüş ayrılığına düşerek bu partiden ayrılarak Milliyetçi Hareket Partisi'ne katılmıştır (Duran, 2017, s. 15). 2002 yılında gerçekleştirilen milletvekilliği seçimlerinde partisinin baraj altında kalması sebebiyle milletvekili seçilememiştir. 2004 yılında yapılan belediye seçimlerinde bu kez İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayı olmuştur (Cumhuriyet Gazetesi, 2004). 2007 yılında yapılan milletvekilliği seçimlerinde Milliyetçi Hareket Partisi'nin barajı geçmesi üzerine İstanbul milletvekili olarak meclise girmeyi başarmıştır (Cumhuriyet Gazetesi, 2007). Mecliste Hayriye Ayşe Nermin Neftçi'den sonra Güldal Mumcu ile TBMM başkanvekili seçilme başarısı göstermiştir (TBMM Zabıt Cerideleri, 2020). 2011 yılında yapılan milletvekilliği seçimlerinde Milliyetçi Hareket Partisi Çatısı altında yeniden İstanbul'da milletvekili seçilmiş (24. Dönem TBMM Albümü, 2012, s. 144), ancak 2015 yılında partisi tarafından aday gösterilmemiştir.

Mecliste aktif bir politika benimseyen Akşener, 20, 21, 23 ve 24. Dönem meclislerinde toplam 25 kez söz almış, 3 kez Meclis Soruşturması Önergelerinde bulunmuş, 14 kez meclis soruşturması önermelerini yönetmiş, 1 kez de önergede bulunmuştur (TBMM Zabıt Cerideleri, 2020).

Kasım 2015 seçimlerinde partisi Milliyetçi Hareket Partisi'nin oy kaybı yaşaması üzerine parti yönetimi ile görüş ayrılığı yaşamış ve Milliyetçi Hareket Partisi'nde kurultay çağrısında bulunmuş ve genel başkanı adayı olduğunu açıklamıştır. İlk etapta mahkeme kararıyla gerçekleştirilen Milliyetçi Hareket Partisi Kurultayında genel başkan seçilmiştir. Ancak Milliyetçi Hareket Partisi genel merkezi bu kongreyi tanımadığını açıklamış, 8 Eylül 2016 tarihinde genel merkez tarafından partiden ihraç edilmiştir. Bunun üzerine 9 Haziran 2016 tarihinde Ankara Nöbetçi Asliye Hukuk Mahkemesine başvurarak, partiden ihraç kararına ihtiyati tedbir konulmasını istemiş, ancak bu başvurusu 15 Aralık 2016 tarihinde Ankara 6. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından reddedilmiş ve bunun üzerine partisinden ihracı kesinleşmiştir (Duran, 2017, s. 17).

Partiden ihracına rağmen siyasetten ayrılmayan Meral Akşener, bu sefer yeni bir parti kurma girişiminde bulunarak Milliyetçi Hareket Partisi'nde görüş ayrılığında bulunan Ümit Özdağ, Nuri Okutan, Yusuf Halaçoğlu, Mukadder Başeğmez, İsmail Ok, Aytun Çıray, Ali Türkşen gibi muhaliflerle birlikte 25 Ekim 2017 tarihinde "İyi Parti" adında bir partinin kuruluşuna öncülük etmiş ve bu partinin genel başkanlığına seçilmiştir (Cumhuriyet Gazetesi, 2017).

Meral Akşener'in parti genel başkanı olarak ilk serüveni 24 Haziran Genel Seçimleri olmuştur. Ancak bu seçimlerden önce partisinin seçimlere katılıp katılamayacağı üzerine yaşanan tartışmalarda Cumhuriyet Halk Partisi'nin 15 milletvekili transferi üzerine bu tartışmalara son nokta konulmuş ve İyi Parti seçimlere katılmıştır. 24 Haziran 2018 tarihinde gerçekleştirilen seçimlerde partisinin cumhurbaşkanı adayı olan Akşener, %7, 4 oy alırken partisi ise %9.96 oy almıştır (Sözcü Gazetesi, 2018).

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra İyi Parti ve Meral Akşener'in ikinci seçim sınavı ise 31 Mart 2019 tarihinde gerçekleştirilen yerel seçimler olmuştur. Bu seçimlere Cumhuriyet

Halk Partisi ile yapılan anlaşma çerçevesinde “Millet İttifakı” adlı ittifak ile girmiştir. Bu seçimlere Cumhuriyet Halk Partisi ile gerçekleştirilen anlaşma çerçevesinde İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya, Adana, Muğla, Aydın ve Hatay gibi büyükşehirlerde Cumhuriyet Halk Partisi adayı desteklenirken, Konya, Denizli, Balıkesir, Gaziantep, Trabzon, Samsun ve Sakarya Büyükşehirlerinde İyi Parti kendisi aday çıkaracaktır. 31 Mart 2019 tarihindeki seçimlerinde her ne kadar İyi Parti adayı herhangi bir ilde adayı kazanmamış olsa da uzun yıllardır Adalet ve Kalkınma Partisi ile Milliyetçi Hareket Partisi yönetiminde olan İstanbul, Ankara, Bolu, Antalya, Mersin, Bilecik, Artvin, Ardahan ve Kırşehir gibi illerin Millet İttifakına katılmasında önemli pay sahibi olmuştur. Ayrıca partisi bu seçimlerde %7.45 oy alarak Türkiye'nin üçüncü büyük partisi olma başarısı göstermiştir (Seçim2019, 2019). İyi Parti genel başkanlığı görevi ile aktif siyasete devam eden Meral Akşener evli ve bir çocuk annesidir.

Sonuç

Türk siyasal hayatının en önemli olaylarından bir tanesi 29 Ekim 1923 tarihinde ilan edilen Cumhuriyet Devrimi olmuştur. Bu devrim ile birlikte siyasal yaşam toplumun geniş kesimlerine yayılmış ve toplumun her kesiminden olanlar seçme veya seçilme hakkını elde etmişlerdir. Bu haktan en çok yararlananların başında akademisyenler gelmektedir. Sahip oldukları bilgi birikimi ve nitelikleri sayesinde Türk siyasetinin önemli kişiliklerinden biri haline gelmiş ve aldıkları çeşitli görevlerle Türk siyasetine yön vermişlerdir. Bu görevlerin önemlilerinden bir tanesini de İçişleri Bakanlığı görevi oluşturmaktadır.

İçişleri Bakanı olarak görev alan akademisyen kökenli siyasilere bakıldığında hem tarih olarak yakın döneme denk gelmesi hem de siyasi parti başkanı olması hasebiyle Meral Akşener öne çıkmaktadır. Tarihçi kişiliği ile de tanınan Meral Akşener, Hem Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kadın İçişleri Bakanı olma ünvanını elde etmiş, hem de yakın dönem ve günümüz siyasetinin en önemli aktörlerinden birisi olmuştur. Bir diğer akademisyen ise Korkut Özal'dır. Türk siyasetinin önemli simalarından Turgut Özal'ın da kardeşi olan Korkut Özal, yalnızca siyasi kişiliği ile değil aynı zamanda mühendis kimliği ve çeşitli derneklerdeki aktif kişiliği ile göze çarpmaktadır. Göze çarpan bir diğer bakan da sporcu kimliği ile tanınan Ali Tanrıyar'dır. Sağlık alanında önemli faaliyetlerde bulunan Ali Tanrıyar, aynı zamanda spor dünyasının da önemli simalarından biridir. Galatasaray Spor Kulübünün çeşitli spor dallarında faaliyet yürütmekle kalmamış aynı zamanda Galatasaray Spor Kulübünün Başkanlığını da yapmıştır. İçişleri Bakanı olarak aldıkları görev süresince güvenlikçi ve baskıcı bir yönetim sergilemekten kaçınmışlar, Polis ve Jandarma gibi kolluk güçlerinin hukuk dışı sert müdahalelerde bulunmalarına engel olmuşlardır. Ancak bununla birlikte güvenlik konusunda da hukuk çerçevesinde gerekli adımları atmaktan çekinmemişlerdir. Örneğin 1960 darbesinden sonra İçişleri Bakanı olarak görev alan Salih Ragıp Üner, bu dönemde Polis Teşkilat yapısının geliştirilmesi konusunda önemli çalışmalarda bulunmuş ve bugünkü teşkilat yapısının oluşturulmasında önemli katkıları olmuştur. Bir başka örnek ise PKK terörünün yoğun olarak yaşandığı dönemlerde İçişleri Bakanı olarak görev yapan Meral Akşener, Polis Teşkilatının PKK terörü ile mücadelede orduya gerekli desteğin verilmesi konusunda önemli faaliyetleri olmuştur.

İçişleri Bakanı olarak görev alan akademisyen kökenli siyasilerin yaşamları ve faaliyetleri ele alındığında bu şahıslar sadece Türk demokrasinin gelişimine katkıda bulunmamış, aynı zamanda kendi uzmanlık alanlarında da önemli hizmetler sunmuşlardır. Bu da bizlere akademisyen kökenli siyasetçilerin hem Türk siyasal hayatında önemli yer teşkil ettiklerini hem de demokrasiye olan inançları sayesinde Türk Demokrasi hayatına önemli hizmetler kattıklarını göstermekte ve göstermeye devam etmektedir.

Kaynakça

- (2020, 12 24). Galatasaray Spor kulübü Resmi Sitesi: <https://www.galatasaray.org/haber/kulup/ali-tanriyari-saygi-ve-rahmetle-aniyoruz/46642> adresinden alındı
- (2020, 12 26). Tarım ve Orman Bakanlığı Resmi Sitesi: <https://www.tarimorman.gov.tr/sayfalar/tarimeskibakanlarimiz.aspx?ogeid=4> adresinden alındı
24. Dönem TBMM Albümü. (2012). 144. Ankara.
- Akşam Gazetesi. (2016, Kasım 3). 1.
- Atatürk Üniversitesi Resmi Sitesi. (tarih yok). 12 22, 2020 tarihinde alındı
- Biçici, M. (2020). *Gaziantep'te siyasal yaşam*. Gaziantep: Iksad Publishing House.
- Biçici, M., Özlü, Z. Y. (2020). Harf İnkılâbı Üzerine Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde çikantartışmalar ve Karşıt Görüşler. *Tarih ve Gelecek Dergisi*, 6(1), 180-197. doi:<http://dx.doi.org/10.21551/jhf.681313>
- Cumhuriyet Gazetesi. (1977, Temmuz 22). 1.
- Cumhuriyet Gazetesi. (1994, Mart 28). 6.
- Cumhuriyet Gazetesi. (2004, Mart 29). 1.
- Cumhuriyet Gazetesi. (2007, Temmuz 23). 9.
- Cumhuriyet Gazetesi. (2017, Mayıs 26). 17.
- Cumhuriyet Gazetesi. (2017, Ekim 26). 1.
- Çakırbaş, A. (2020). Cumhuriyet senatosu'nda nevşehir'in temsili. *History Studies*, 14(4), 1525-1541. doi:10.9737/hist.2020.889.
- Çankaya, A. (1968). *Mülkiye tarihi ve mülkiyeliler* (Cilt 2). Ankara: Mars Matbaası.
- Doster, B. (1997). *1980 Sonrası girilen genel seçimlerde anavatan partisi ve doğru yol partisi'nin aldıkları oy oranlarının karşılaştırılması, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü.
- Duran, H. (2017). Meral Akşener'in siyasi anlamı ve İyi Parti. *Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı*(223), 1-28.
- Durmaz, N. (2012). *Mehmet Emin Erişirgil'in hayatı ve felsefesi(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü Felsefe Tarihi Anabilim Dalı.
- Erişirgil, M. E. (1958). *İhmal*. Ankara: Maarif Yayınları.
- Erişirgil, M. E. (2010). *Bildiklerim*. (M. B. Varlık, Dü.) Ankara: Mülkiyeliler Birliği Vakfı.
- Güçlü, F. (2020). *Eski sağlık bakanlarımızdan prof. Dr. Salih Ragıp Üner*. 12 21, 2020 tarihinde Fibhaber: <https://www.fibhaber.com/saglik-eski-bakanlarimizdan-profdr-salih-ragip-uner-makale,2288.html> adresinden alındı
- Karaca, N. (2012). Bilimin rehberliğinde değişimden yana olan pozitivist bir düşünür: Mehmet Emin Erişirgil. *Folklor/Edebiyat Dergisi*, 18(70), 145-164.
- Kaya, M. C. (2010). Mehmet Emin Erişirgil: bergsonculuktan pragmatizme bir darülfünun hocası. *Kutadgubilig Dergisi*(18), 129-180.
- Korkut Özal. (2020, 12 25). 12 25, 2020 tarihinde [biyografya.com.tr: https://www.biyografya.com/biyografi/19124](https://www.biyografya.com/biyografi/19124) adresinden alındı
- Milliyet Gazetesi. (1961, Kasım). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1969, Ağustos 1). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1969, Kasım 4). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1972, Temmuz 4). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1972, Mayıs 23). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1973, Nisan 16). 1.

- Milliyet Gazetesi. (1974, Kasım 18). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1975, Nisan 1). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1977, Nisan 11). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1980, Eylül 22). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1983, Aralık 4). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1983, Aralık 14). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1986, Ekim 18). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1987, Aralık 22). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1987, Aralık 22). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1989, Nisan 1). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1991, Haziran 24). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1991, Ağustos 27). 15.
- Milliyet Gazetesi. (1996, Mart 7). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1996, Haziran 29). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1997, Ağustos 14). 1.
- Milliyet Gazetesi. (1997, Haziran 30). 1.
- Seçim2019*. (2019, Nisan 1). 12 31, 2020 tarihinde Sözcü Gazetesi:
<https://www.sozcu.com.tr/secim2019/> adresinden alındı
- Sözcü Gazetesi. (2018, Haziran 25). 1.
- Star Gazetesi. (2016, Kasım 3). 14.
- TBMM Albümü. (2020). 3, 39. Ankara.
- TBMM Albümü. (2020). 2, 491. Ankara.
- TBMM Albümü. (2020). 3, 39. Ankara.
- TBMM Albümü. (2020). 3, 39. Ankara.
- TBMM Albümü. (2020). 3, 53. Ankara.
- TBMM Albümü. (2020). 2, 466. Ankara.
- TBMM Albümü. (2020). 3, 263. Ankara.
- TBMM Albümü. (2020). 3, 125. Ankara.
- TBMM Albümü. (2020). 3, 106. Ankara.
- TBMM Albümü. (2020). 3, 378. Ankara.
- TBMM Albümü. (2020). 3, 454. Ankara.
- TBMM Albümü. (2020). 3, 336. Ankara.
- TBMM Albümü. (2020). 3, 249. Ankara.
- TBMM Albümü. (2020). 3, 209. Ankara.
- TBMM Zabıt Cerideleri. (tarih yok). Ankara. 12 22, 2020 tarihinde
[https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2_istatistik.tutanak_hazirla?v_meclis=&v_donem=&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=SABAHATT%DDN%20%D6ZBEK%20\(AHMET%20SABAHATT%DDN%20%D6ZBEK\)&v_sb=&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih](https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2_istatistik.tutanak_hazirla?v_meclis=&v_donem=&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=SABAHATT%DDN%20%D6ZBEK%20(AHMET%20SABAHATT%DDN%20%D6ZBEK)&v_sb=&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih) adresinden alındı
- TBMM Zabıt Cerideleri. (tarih yok). Ankara. 12 22, 2020 tarihinde
[https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2_istatistik.tutanak_hazirla?v_meclis=&v_donem=&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=SABAHATT%DDN%20%D6ZBEK%20\(AHMET%20SABAHATT%DDN%20%D6ZBEK\)&v_sb=&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih](https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2_istatistik.tutanak_hazirla?v_meclis=&v_donem=&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=SABAHATT%DDN%20%D6ZBEK%20(AHMET%20SABAHATT%DDN%20%D6ZBEK)&v_sb=&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih) adresinden alındı
- TBMM Zabıt Cerideleri. (2020, 12 24). Ankara. 12 24, 2020 tarihinde
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2_istatistik.tutanak_hazirla?v_meclis=&v_donem=&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=AL%DD%20TANRIYAR&v_sb=&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih=&v_bit_tarih= adresinden alındı

- TBMM Zabıt Cerideleri. (2020, 12 25). Ankara. 12 25, 2020 tarihinde https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2_istatistik.tutanak_hazirla?v_meclis=&v_donem=&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=KORKUT%20%D6ZAL&v_sb=ERZURUM&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih=&v_bittarih= adresinden alındı
- TBMM Zabıt Cerideleri. (2020, 12 26). 12 26, 2020 tarihinde https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2.tutanak_sonuc?v_meclis=&v_donem=&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=MUSTAFA%20KALEML%DD&v_sb=&v_ozet=&v_bastarih=&v_bittarih=&v_kayit_sayisi=187&v_gelecek_sayfa=1&v_kullanici= adresinden alındı
- TBMM Zabıt Cerideleri. (2020, 12 29). Ankara. 12 29, 2020 tarihinde [https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2.tutanak_sonuc?v_meclis=&v_donem=&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=%DCLK%DC%20G%DCNEY%20\(%DCLK%DC%20G%D6KALP%20G%DCNEY\)&v_sb=&v_ozet=&v_bastarih=&v_bittarih=&v_kayit_sayisi=](https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2.tutanak_sonuc?v_meclis=&v_donem=&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=%DCLK%DC%20G%DCNEY%20(%DCLK%DC%20G%D6KALP%20G%DCNEY)&v_sb=&v_ozet=&v_bastarih=&v_bittarih=&v_kayit_sayisi=) adresinden alındı
- TBMM Zabıt Cerideleri. (2020, 12 31). Ankara. 12 31, 2020 tarihinde https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2_istatistik.tutanak_hazirla?v_meclis=&v_donem=&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=MERAL%20AK%DEENER&v_sb=&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih=&v_bittarih= adresinden alındı
- TBMM Zabıt Cerideleri. (2020, 12 31). Ankara. 12 31, 2020 tarihinde https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2_istatistik.tutanak_hazirla?v_meclis=&v_donem=&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=MERAL%20AK%DEENER&v_sb=&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih=&v_bittarih= adresinden alındı
- TBMM Zabıt Cerideleri. (2020, 12 21). [https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2_istatistik.tutanak_hazirla?v_meclis=&v_donem=&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=RAGIP%20%DCNER%20\(SAL%DDH%20RAGIP%20%DCNER\)&v_sb=NEV%DEEH%DDR&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih=](https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2_istatistik.tutanak_hazirla?v_meclis=&v_donem=&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=RAGIP%20%DCNER%20(SAL%DDH%20RAGIP%20%DCNER)&v_sb=NEV%DEEH%DDR&v_ozet=&v_kelime=&v_bastarih=) adresinden alındı
- TBMM Zabıt Cerideleri. (tarih yok). *TBMM Zabıt Cerideleri*. TBMM Resmi Sitesi: [https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2.tutanak_sonuc?v_meclis=1&v_donem=8&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=EM%20N%20ER%20%20%20RG%20L%20\(MEHMET%20EM%20N%20ER%20%20%20RG%20L\)&v_sb=&v_ozet=&v_bastarih=&v_bittarih=](https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/td_v2.tutanak_sonuc?v_meclis=1&v_donem=8&v_yasama_yili=&v_cilt=&v_birlesim=&v_sayfa=&v_anabaslik=&v_altbaslik=&v_mv=EM%20N%20ER%20%20%20RG%20L%20(MEHMET%20EM%20N%20ER%20%20%20RG%20L)&v_sb=&v_ozet=&v_bastarih=&v_bittarih=) adresinden alındı
- TBMM Zabıt Ceridesi, Dönem:7, Cilt: 17, Birleşim: 55. (1949). 118. Ankara: TBMM Matbaası.
- Uraldı, S. (2004). *Ragıp Üner ve Türk siyasi hayatındaki yeri, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.